

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

198. An Medicus teneatur relinquere infirmem molentem confiteri? Ex p.
3. tr. 4. res. 92. alias 93.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

non est distinctum peccatum à crimine transgressi præcepti. Sed an, ut solent facere communiter pœnitentes, sit consultum manifestare Confessario in actu sacramentalis confessionis supradictas resistentias circa divinas inspirationes; negativè respondet loco citato Sancius & disp. 1. num. 4. & seq. Nam licet secundum se narrare aliquas imperfectiones causa humilitatis, & capiendi consilij sit utilis, quàm ab illarum relatione abstinere, illas tamen sacramentaliter confiteri, & animo quo communiter à fidelibus in confessione recenferentur, minus utile est, quia sacramentalis Confessionis jurisdictione ad sola peccata se extendit. Narrare igitur ut absolvantur, quæ peccata non sunt, minus utile est; fideles enim illiterati eo animo recenferere decreverunt, ut ab eis absolutione liberentur. Cùm verò error hic sit, æquum erit Confessariis pœnitentes monere, ne sacramentaliter, vel ut absolvantur, ea quæ peccata non sunt, narrent. Hic idem Sancius tenet, quòd pœnitentes de multis rebus se accusare solent, ut absolvantur, quæ peccata non sunt. Et idem.

6. Primò, pœnitens si examinationem sufficientem egisse bona fide arbitratur, & dolorem adducere (quamvis non egerit maxima examinatione,) quàm possit, aut non adducat magis intentum dolorem, non opus est hujus defectus se accusare, quia ad moralem diligentiam solum obligatur.

7. Secundò, pœnitentibus opus non est in fine Confessionis dicere; Me accuso & de omnibus commissis, opere, verbo, & cogitatione, quia hujusmodi generalis accusatio imbibita est in specialium confessione.

8. Tertio, pœnitentibus opus non est in fine confessionis dicere; Me accuso de omnibus, quorum obliviscor, quæ si in memoriam revocarentur pro palarem, quia hujusmodi propositum inclusum est in peccatorum accusatione.

9. Quarto, pœnitentibus opus non est se accusare non amasse Deum tota intentione actus, quæ possent; quia in minima intentione impletur præceptum.

10. Quintò, pœnitentibus opus non est dicere; Me accuso eo modo, quo scit Deus me deliquisse, quia confessio faciendâ est juxta conscientiam pœnitentis. Et hæc omnia Sancius in *selectis*, disp. 1. n. 8. 17. 19. 21. & 25.

11. Sextò, plures pœnitentes uxori se accusant, quòd tempore habitæ copulæ, vel extra verba amatoria, & impudica cum uxoribus propriis fuerint colloquuti; quòd tamen peccatum non est, quia illa honestantur matrimonio, sicut honestatur copula; idem Sancius disp. 6. n. 4.

12. Septimò, plures uxori se accusant, quòd in actu conjugij nimiam carnis delectationem fuerint experti, nequaquam peccatum est, quia id est naturale copulæ carnali. Idem *ibid.* n. 5. Sed hoc ultimum aliquibus displicet, sicut etiam, & multa alia ex supradictis, quia verò amicissimus vir illa constanter affirmat, ideo de illis alij judicent.

RESOL. CXC VII.

Solent in confessione viri timorati se accusare de ordinariis imperfectionibus, v. g. non consensisse divinis inspirationibus; queritur, an hoc ab ipsis laudabiliter efficiatur? Ex part. 9. tract. 9. & Misc. 4. Resol. 19.

Sup. hoc in
Ref. præte.
7112.

§. 1. **N**egativè respondet Joannes Sancius in *selectis*, disp. 1. num. 4. ubi ait. Quod, licet secundum se narrare aliquem suas imperfectio-

nes, causa humilitatis, capiendi consilij, mortificationisve, sic utilis, quam ab illarum relatione abstinere; illas tamen sacramentaliter confiteri more, & animo, quo communiter à fidelibus in confessione recenferentur, minus utile est. Nam sacramentalis confessionis jurisdictione ad sola peccata se extendit, ut constat ex institutione ipsius, illis Christi verbis Joann. cap. 20. *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Et constat ex Tridentino, sess. 14. can. 3. de quo Soto in *dist.* 18. *quest.* 2. art. 1. col. 2. *Agidius de Sacramento.* tom. 2. *disp.* 4. *dub.* 2. num. 16. *Valquez tom. 3. in 3. part. disp.* 135. num. 29. & *tom. de penit. quest.* 90. art. 1. *dub.* 1. *Suarez tom. 1. de penit. disp.* 35. *sect.* 1. n. 4. *Henriquez lib. 4. c. 2. n. 1. Sylvester verb. Sacramentum,* 1. 9. 13. Narrare igitur, ut absolvantur quæ peccata non sunt, minus utile est. Fideles tamen illiterati eo animo recenferere decreverunt, ut ab eis absolutione liberentur, cum verò error hic sit, æquum erit Confessariis pœnitentes monere, ne sacramentaliter velut absolvendas imperfectiones, quæ peccata non sunt, narrent. Quòd si pœnitentes illas peccata esse putent, à Confessario doceantur scelera non esse, nec deinceps indigere eas amplius confessioni subicere, ut absolvas; & ne in posterum ex conscientia erronea peccent, id agentes, quòd neutiquam facinus est. Ita ille.

2. Sed novissimè contrarium docet Pater Pellizarius in *Man. Regul.* tom. 1. *tract.* 5. *cap.* 3. *sect.* 1. num. 42. ubi ita asserit: *Queres an Regulares laudabiliter possint in confessionibus se accusare de ordinariis imperfectionibus, v. g. quod non responderint divinis inspirationibus? Respondetur posse, & probatur, tum quia non est necesse, quòd omnia, quæ pœnitens confiteatur, absolute, ac determinate sint materia absolutionis; cum aliqua dicantur in confessione ad majorem abundantiam ad plenius aperiendum statum pœnitentis, vel ut per absolutionem deleatur, si quid in iis peccatum fuit; tum quia plura ex iis, quæ videntur merè imperfectiones, non sunt sine aliqua culpa veniali; præsertim attenda communi Thomistarum sententia, quòd non detur actus moralis indifferens in individuo. Ita ille, & ante illum Eminentissimus Lugo de *Penitentia*, *disp.* 16. num. 103.*

RESOL. CXC VIII.

An Medicus teneatur relinquere infirmum nolentem confiteri? Ex part. 3. tractat. 4. Resolution. 92. aliàs 93.

§. 1. **P**ius V. anno Domini 1566. in quadam Bulla incipiente, *Super gregem*, &c. præcipit, ne Medici ultra tertium diem visitent ægrotum, nisi de illius confessione sibi constet per fidem Confessoris in scriptis datam, & addit, ut ante gradum Doctoratus petatur ab illis juramentum servandi istam constitutionem. Quæ quidem constitutio renovatur *cum infirmitas, de penit. & remiss.* ubi præcipitur Medicis, ut quando vocantur ad curandos ægros, priusquam curationem corporis incipiant, eos moneant ad confessionem faciendam, quæ omnia essent valdè Medicis onerosa, si benignè viri docti illa non explicarent.

2. Dico igitur primò contra Cherabinum in *compendio Bullarum*, tom. 2. *const.* 3. *Pij V. schol.* 2. *Rodriguez in 99. Regul.* tom. 1. 9. 47. art. 3. *D. Antonium 3. p. tit. 7. c. 2. §. 4. Sylvestrum ver. Medicus,* 9. 3. *dist.* 3. & alios, dictas constitutiones Pontificias non obligare

Sup. hoc in
Ref. 109

obligare in quibuscumque morbis, sed in morbo gravi, vel qui in principio prudenter iudicatur à Medico periculofus, ut gravis efficiatur. Ita Nugnus in *addit. ad 3. part. tom. 2. q. 6. artic. 5. diff. 2.* Scortia in *Bull. Pontific. epitome 89. theorem. 215.* Suarez *tom. 4. disp. 35. sect. 3. n. 4.* Tabiena *ver. Medicina. q. 12. n. 13.* Rollella *ver. Medicus. n. 3.* Angelus *cod. verb. n. 9.* Armilla *n. 1.* Graffius *p. 1. decis. lib. 3. c. 14. n. 7.* Vega in *sum. tom. 2. c. 35. cas. 3.* Homobonus *ubi infra*, & alij.

3. Dico secundò supradictam monitionem satis esse, ut Medicus faciat per alios, nam sic constitutiones illas interpretata est consuetudo. Ita Vega, Graffius, Suarez *locis cit.* & Homobonus *de statibus, p. 2. c. 5.* & alij penes ipsum.

4. Dico tertio, quòd si æger in probabili mortis periculo constituatur, non est deserendus à Medico, etiamsi pertinax sit in renuenda confessione. Immo idem dicendum est, quoties Medici absentia esset graviter ægro nocitura. Plus etiam addo, quòd quando creditur certò monitionem nihil profuturam ob ægri obstinationem, nec Medicus tenetur eum admonere, nec eum deserere; nam Pontificis mens fuit spirituali ægri saluti consulere, & nihil frustraneum præcipit. Sed in hoc casu frustranea esset admonitio, nec ad eum finem conducens. Ergo, &c. Et Et ita docent Sanch. in *sum. tom. 1. lib. 3. c. 16. n. 10. 11. c. 16.* Villalob. in *sum. tom. 1. tr. 9. diff. 27. n. 5.* Barbofa in *collect. tom. 2. lib. 5. tit. 38. c. 13. n. 4.* & Sylvius in *addit. ad 3. p. D. Thom. q. 6. art. 5. quer. tur. 1. conclus. 1.*

5. Dico quartò, non esse necessarium, quòd Medicus exigat fidem Sacerdotis in scriptis, sed sufficit testimonium illorum, qui ejus curam gerunt, si sint fide digni. Immo talis potest esse infirmus, ut ejus testimonium sufficiat; nam ita constitutionem Pij V. usu receptam fuisse, testantur Didacus Nugnus in *3. p. tom. 2. q. 6. art. 5. diff. 2.* Filiuc. *tom. 1. tr. 7. cap. 3. n. 33.* Scortia, Barbofa, & alij, *ubi supra.*

6. Dico quinto, cum supradictis DD. juramentum à Medicis præstitum exequendi decreti, solum intelligi in quantum præsens constitutio Pij V. usu recepta est: ita Scortia, Sanchez, & alij *locis citatis.* Immo Villalob. in *summa. tom. 1. tr. 9. diff. 27. n. 5. in fine.* sic ait. [En esta Universidad de Salamanca no esta en uso, que ni toman juramento à los Doctores, ni ellos lo guardan, sino que mandan confessar al enfermo, quando esta en peligro, y creo deve serlo mismo en otras partes.] Sed an ita sit, nescio, in nostra tamen Synodo Panormitana *p. 2. n. 11.* sic habetur. Quòd Summus Pontifex Pius V. propositis penis iussit, ne Medici post triduum à ægrotis invitant, nisi peccata confessi sint: curent Parochi ut exequationi debite mandetur, quæ verba intelligenda sunt juxta limitationes, & interpretationes Doctorum, de quibus *supra* dictum est.

RESOL. CXCIX.

An nolentes confiteri possint à Medico curari? Et docetur Medicum teneri per se, vel per alios nunciare mortem infirmo, quem præcognovit cito, & certo venturam, quando prænunciatio proderit valde animæ infirmi. Ex p. 1. tr. 1. & Misc. 1. Resol. 22.

§. 1. Negativè respondet nominatim contra me Caramuel in *Theologia fundament ali fundam. 55. §. 2. n. 1139.* ubi sic ait: Pius V. anno Domini 1566. evulgavit Bullam, quæ incipit *super gregem*, &c. Et in illa præcepit ne Medici ultra tertium diem visitent ægrum, nisi de illius confessione sibi constet per fidem Confessarij in scriptis exhibitam,

&c. Quo illa modo obligat? Diana *p. 3. m. 4. res. 93.* Que hic est perdoctè expendit, sed quia supposita obligatione adhuc laxè pronunciat, non erit animus examinare an obliget? Ubi, & quando? Sed quid facere possit Medicus ex suppositione quòd obliget; Dianam audiamus; Dicit quòd si æger in probabili mortis periculo constituatur, non est deserendus à Medico, etiamsi pertinax sit in renuenda confessione. Immo addit, idem dicendum fore, quoties Medici absentia esset graviter ægro nocitura. Subjungit, quòd quando creditur certò, monitionem nihil profuturam ob ægri obstinationem, nec teneri Medicum deserere, nec admonere, & allegat pro se Sanchez, Villalobos, Barbofam, Sylviumque.

2. At ego rationem afferendi hæc non video, immò puto hæc omnia satis clarè insinuare, hæc opinione Dianæ Bullam, etiam ubi accepta est, Medicos non posse obligare in conscientia, quod ipsum falsissimum est, datur enim in Republica, quæ Ecclesiastica, & quæ seculari, auctoritas præcipiendi aliqua sub poena capitis, & ultima condemnatur sententia, Hæretici ab Inquisitoribus, & à Principibus alij scelerati: Cur igitur non poterit præcipi confessio ultima sub poena capitis? & si poterit cur non etiam sub poena carenti Medicis, & Medicinis: non solum in eo casu, quo illi, & istæ requirantur ad melius, sed in casu etiam (possibili, aut impossibili) quo præficeretur certò ægrum sine Medico moriturum? Ergo in tali casu Medicus non teneretur juvare ægrum quæ proximus ex charitate, non quia Medicus ex officio, qui enim à Principe ultima condemnatur sententia, non debet privata pietate juvari. Ita Caramuel.

3. Sed ego non recedo à sententia quam docui, nec urgent ea, quæ contra me asserit Caramuel; quia ego non ad hæc opinioni affirmativæ, quatenus Respublica Ecclesiastica non possit præcipere confessionem ultimam sub poena capitis, & sub poena carenti Medicis, & Medicinis; sed dictam sententiam tenui, quia putavi non fuisse latam præceptum in casu, quo æger ex desertione Medici poneretur in probabili periculo mortis, & sic intelligendam esse Bullam Pij Quinti ex praxi; & observantia subsequenti, & ex Doctorum opinione existimo.

4. Nam Summus Pontifex in tali casu aliquid noluit intendere, aut præcipere; Unde præter Doctores à me citatos, nostram sententiam docet Castus Palas *tom. 3. tract. 14. disp. 2. punct. 7. §. 4. n. 5.* & Fagundes in *Decal. tom. 1. lib. 2. c. 25. n. 14.* ubi sic ait; Si autem admonitus æger confiteri nolit, jubet expressè Pius Quintus in suo motu proprio edito anno 1566. incipit (ut jam diximus) *super gregem Dominicum*, ut Medicus infirmum deserat, qui post tertium diem à monito transactum fidem non fecerit suæ confessionis per schedulam Confessarij, quasi eam poenam justissimè imponat ægro nolenti sua peccata sacra confessione expiare, ut doctè ait Suarez *dicto tom. 4. in 3. p. disp. 35. sect. 3. num. 5.* nisi ex desertione Medici constituatur æger in probabili mortis periculo, tunc enim, etsi pertinax sit in recusanda confessione, deserendus non est, quia contra charitatis ordinem videtur non opem ferre ægro in ea necessitate posito corporis & animæ, quia fortè desperans obibit, & fortasse Medico non deserente sanitatem comparabit, aut morbo ingravescente, confessionem suscipiet. Ita docet Sanchez post motum Pij Quinti, & ante illos, & prædictum motum Pij Quinti id jam docuerunt D. Anton. *3. p. tit. 7. c. 2. §. 4.* Angelus *verbo Medicus n. 8.* & ibi Sylvest. *q. 8. dicto 2.* Armill. *n. 1.* Tabiena *verbo Medicina q. 11. n. 12.* & quamvis ante motum proprium Pij Quinti id do-